

FIȘA UNEI LOCALITĂȚI DISPĂRUTE: JUPALNICUL

ALEXANDRU BOTU

ALEXANDRU CATERIN BOTU

În cele ce urmează, într-o schemă impusă de o metodologie de lucru nefirească cititorului dar obligatoriu de precizat, se prezintă o parte dintre rezultatele documentării.

Partea a-I-a

1.Denumiri:

- actuală completă și abreviată, de când, de cine, de ce, etimologie, materiale grafice, media, referințe

JUPALNICUL, JUPALNICUL VECHI/NOU/MARE

Denumirea satului se presupune a veni de la rădăcina Jupa-, de origine slavă (v. și jupan¹), probabil cea de la care și-au tras numele și alte localități din țară și din Banat:

- Jupa, lângă Caransebeș (v. Coșeriu, Teodor, *Satul Jupa* (2. vol), Editura Mirton, Timișoara, 1996) și ARHEOLOGIE ȘI ISTORIE (I) Descoperiri din județul Caraș-Severin, Sabin Adrian Luca, ISBN 973-709-067-5, Editura Economică, 2004-

<http://arheologie.ulbsibiu.ro/publicatii/bibliotheca/arheologie/istorie/j.htm> , Complexul arheologic roman Tibiscvm-Jupa (jud. Caraș-Severin, Romania-<http://www.tibiscum.uvt.ro/>)

-Jupa-Comună rurală, Plasa Timiș, Secretariatul cercual Valea Boului, 578 locuitori, conform [Anuarul Socec al României Mari, 1924-1925 - de la Biblioteca Congresului S.U.A](#), pg.283;

-Jupanești*-Comună rurală Plasa Făget, Secretariatul cercual Tomești, 330 locuitori, conform [Anuarul Socec al României Mari, 1924-1925 - de la Biblioteca Congresului S.U.A](#), pg.283;

-Jupani-Comună rurală, Plasa Beghia, Secretariatul cercual Sadrias, 636 locuitori conform [Anuarul Socec al României Mari, 1924-1925 - de la Biblioteca Congresului S.U.A](#), pg.283;

O astfel de viziune etimologică conduce logic către probabilitatea ca localitatea să fi fost centrul de administrare pentru un jupan. Ori motivația pentru o astfel de supoziție ar putea fi legată de faptul că Orșova (cetatea Orșua), la câteva secole după distrugerea castrului roman de către avari, devenise una dintre cetățile de reședință ale lui Glad. Cetatea, castrul, fortul Orșova (Dierna, Orșua, Vrscia) a avut prin excelență rol militar și temporar era supraaglomerată cu personal militar. Conducerea cetății a fost totdeauna asigurată de către un comandant cu ranguri militare. Viața civilă într-o depresiune atât de mare, conectată la un teritoriu întins cu dealuri împădurite pătate de alveole de poieni, brăzdate de pârâuri și ogașe, care deservea și cetatea se ducea în localitatea vecină, Jupalnic. Acolo trebuia să funcționeze și o administrație predominant civilă, condusă de un ...jupan. Nu este exclus ca sub autoritatea acestuia să se fi aflat toate localitățile din zona limitrofă².

¹ Dacă denumirea are baza în jupîn –gospodar, atunci nu este valabilă o astfel de încadrare aici

² Prin zona limitrofă se înțeleg și teritoriile aparținând de localitățile Coramnic și Tufări, poate și Voinoti, asezată pe malul Dunării, sub Alion, conform Griselini. Zona poate fi tratată mai extins, într-o primă acoperire înglobând Toplețul și Leșelnița, și în toată accepțiunea, incluzând Herculane, Mehadia și întreaga Clisură.

De fapt, Pesty Frigyes, care furnizează primele date despre sat, așa cum se va arăta mai târziu, îl menționează sub numele de **Supan**, iar faptul că la organizarea Regimentului de granița cu sediul unei companii la Jupalnic, titulatura purtată de comandantul local (Pappilla) era de Kenez, adică de cneaz, ar confirma că exista în memorie o posibilă astfel de administrație locală mai veche.

„Termenul „župa” e de origine fie avară (P. Skok), fie traco-iliră (unii cercetători români), fie slavă (K. Jireček). Foarte probabil nu poate fi avar, pentru că, spunea părintele V. Muntean, avarii n-au stăpânit niciodată Dobrogea, unde de asemenea sunt menționați jupani. Nici a doua ipoteză, cea traco-iliră, nu pare să reziste. De aceea, până vor fi aduse noi argumente, cel mai probabil rămâne ca termenul să fie slav”-afirmă specialistul în chestiuni bănățene Mircea Rusnac (v. <http://istoriabanutului.wordpress.com/2010/05/18/mircea-rusnac-luptele-voievodatului-banatean-pentru-independententa-secolele-al-ix-lea-al-xi-lea/>).

În ceea ce privește termenul de cneaz, redăm o explicație „enciclopedică”: „Cneazul era la românii bănățeni cea mai veche instituție (<http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Cneaz>), care a dăinuit în Banat de-a lungul evului mediu, pentru aproape un mileniu. Cneazul, sau chinez-ul, cum era numit în grai bănățean, era un șef al satului. Cnezii existau deja ca formă de organizare și conducere atunci când regii Ungariei au pus stăpânire pe Banat. Regii unguri au fost nevoiți să accepte existența lor pentru a putea guverna. Multora dintre cnezi le erau acordate privilegii și răsplăți pe măsura meritelor civile, dar mai ales militare. Instituția cnezială a supraviețuit și sub imperiul otoman, iar după alungarea turcilor, sub administrație habsburgică, a cunoscut o înflorire, ca o adevărată administrație românească. Austriecii au instituit și o formă superioară prin figura oberkneaz-ului, care făcea legătura între cnezi și administrația de stat. Sfârșitul cnezilor bănățeni s-a petrecut după cedarea Banatului către regatul ungar (în 1779)”.

Pe de altă parte, în Banat **cnezatele de vale, adică jupanatele** erau cârmuite de jupani, considera același autor Mircea Rusnac în opera citată. Ceea ce ar putea justifica utilizarea alternantă de cneaz și de jupan, pentru aceeași realitate administrativă locală.

Ca un corolar la cele prezentate, păstrând rețineri interogatorii din alte motive, redăm următoarele: *Toponimele din Banat ar putea fi eventual o moștenire din epoca avară, dar se poate observa că ele se grupează într-o arie restrânsă deosebită de cea unde se concentrează vestigiile avară dar legată de cea a cimitirelor din secolele X II-XIII care pun în evidență o migrație sud-dunăreană. Tot acolo există o concentrare a toponimelor sîrbesti timpurii. Prin urmare, toponimele Jupa, Jupafalva, Jupani, Jupalnic și Jupânești au fost create pe baza influenței sîrbesti (imigranții sîrbi au venit, probabil, în Banat sub conducerea unor jupani) [v. Alexandru Madgearu-Au fost jupanii conducători ai unor formațiuni prestatale românești în Evul Mediu timpuriu ?]*

Cele mai vechi consemnări pe hartă ale Jupalnicului îl poziționează ceva mai sus, pe valea pârâului Țurlui-Țirlui, întinderea localității spre sud-vest făcându-se relativ repede înspre începutul secolului XVIII.

Jupalnicul vechi reprezintă de fapt partea veche a satului Jupalnic, așezată de o parte și de alta a Pârâului Țurlui, în principal pe partea dreaptă a acestuia, ceva mai retrasă și la vest de Șoseaua Națională de mai târziu, care lega Orșova de Herculane. Dezvoltarea Jupalnicului s-a făcut prin „migrare și concentrare” spre drumul modernizat și -pe lângă acesta- în două direcții: către Orșova, de o parte și de alta a șoselei naționale, până la intrarea în orașul Orșova și înspre și dincolo de pârâul Iznic, de o parte și de alta a șoselei naționale, către Tufări și Coramnic.

Această parte sistematizată, de la nord de Pârâul Țurlui s-a numit **Jupalnicul Nou** (Uj Zsupany, New Schupanek), iar cealaltă parte, din sudul Pârâului Țurlui, cuprinzând și mare parte din vatra veche s-a chemat Jupalnicul Vechi (O Zsupany). Jupalnicul Vechi, remodelat prin sistematizare, împreună cu Jupalnicul Nou (Uj Zsupany) a constituit ceea ce se cheama deja înainte de anul 1900 **Jupalnicul Mare** (Nagy Zsupany), o localitate care - în anumite perioade- a avut o populație apropiată de cea a comunei Orșova (devenită oraș în anul 1923).

- alte denumiri, când, de cine, de ce, etimologie, material media, referințe:

- Supan-1717, Also-Supanek, Felső-Supanek-1747, Zsupany, Ó-Zsupany (Kisszupány), Új-Zsupany-1768, Nagyzsupány-1913, Zsupanek: maghiară;

- Xupanek (Stari-vechi) -1808:sîrbă,

- Alt (-1808) und Neu (-1888) Schupanek/Schuppanek-Schuppaneck, Altschupanek, Neuschupanek: germană;

- Jupanec: română

Referinte comentate(harti):

Prima hartă prezentată (Fig.1), deși nu este și cea mai veche, este un detaliu după harta realizată de Joseph Zeller pe la începutul secolului XIX, pentru redarea împrejurimilor

Fig.1. Detaliu hartă pentru redarea împrejurimilor Lazaretului de la Jupălnic

<http://mol.arcanum.hu/terkep/opt/a101205htm?v=pdf&q=WORD%3D%28Contumaz%29&s=DAT&m=0&a=rec>

Lazaretului de la Jupalnicul Nou (Situations Plan des Mehadier Vor Contumaz Posten oder so genannten Haan zu Neu Schupanek). Fără să fie foarte exactă din punct de vedere topografic, pe hartă sunt poziționate următoarele:

- așezarea Jupalnicului, de o parte și de alta a drumului ce însoțește malul drept al Cernei, la sud de Pârâul Țurlui (Țirlui). Câteva case se regăsesc și la nord de acest pârâu, dar nici una nu este figurată ceva mai sus pe valea pârâului, la ieșirea dintre dealuri. Această poziționare se referă la o situație diferită de cea de la data întocmirii hărții, iar denumirea de Jupalnic Nou nu este în concordanță cu realitatea de pe teren, deoarece așezarea de pe hartă este Jupalnicul Vechi. Chiar și atunci Jupalnicul ca localitate era structurat în Jupalnicul Vechi și Jupalnicul Nou, cu întindere mult mai mare decât cea figurată pe hartă;

- apeductul turcesc este destul de corect reprezentat, trasarea lui pe harta la peste 60 de ani de la execuție putându-se datora conservării sale ori fostei importante istorice a acestuia (v. http://conexiuni.net/arhiva/2010August/Alexandru%20Botu_August_Cerna_2010.htm);

- lazaretul de la Jupanic (Contumaz) este așezat imediat la sud de malul Cernei, după ce râul își schimbă direcția spre răsărit. Acest lazaret, administrat de Regimentul de graniță romano-ilir, făcea parte dintr-un cordon de stabilimente de carantina așezate pe granița dintre imperiul austriac și cel otoman, respectiv la: Panciova, Mehadia și Jupalnic, Livezeni (langa Petrosani), Cremenari (Valea Oltului), Bran și Timișul de Sus (langa Brașov), Bodzavám- Bodza (în Hárómszék-Trei Scaune), Oituz și poate și altele. Așezarea practică a acestor lazarete era făcută pe principalele culoare de comunicare/ transport dintre cele două imperii. Politica cordoanelor sanitare nu era nouă în Europa, iar pentru imperiul austriac a devenit efectivă la 1770 pe granița precizată (v. The Austrian Sanitary Cordon and the Control of the Bubonic Plague: 1710-1871, GUNTHER E. ROTHENBERG) și s-a abandonat după 100 de ani. Ceva mai târziu și Rusia organizează lângă Sulina o carantină, cu același scop declarat, acțiune considerată însă de Austria, Anglia și alte țări ca un mod agresiv de control asupra Dunării la Marea Neagră. Nu este exclus ca aria acelei carantine să fi coincis cu cea a Lazaretului de la Periplava.

Revenind însă la scopul declarat al hărții, acela de a da detalii despre acest lazaret (această denumire s-a păstrat în memorie, o stradă din vechea Orșovă numindu-se Lazaret!), observăm ca pe hartă nu sunt detaliate amplasamentele clădirilor și destinația lor, așa cum se întâmplă pentru alte stabilimente. Există gravuri de pe la 1825 care infatisează carantina de la Jupalnic ca pe un complex de clădiri păzite de gărzi. Mai multe alte așezări urmează malul Cernei în bucla estică, presupunându-se că și acestea ar fi avut, pe atunci, tot destinație militară;

- cursul râului Cerna, fluctuant în drumul spre Dunăre, vine aproape lipit de dealurile vestice, se întoarce la sud de Jupalnic spre est și apoi printr-o buclă o pornește spre sud-vest, la vărsarea sa în Dunăre fiind despicat de o insulă (grind nisipos). Există numeroase hărți care prezintă această particularitate a vărsării Cernei în Dunăre, unele exagerând dimensiunile acestei insule până la reprezentarea vărsării prin două brațe, altele figurând chiar două insule. Cu certitudine că atunci când Cerna venea torentic către Dunăre exista tendința de a se vărsa pe direcția sud-vest și când Dunărea venea foarte mare antrena și gura de vărsare a Cernei mai spre răsărit, determinând aceste situații variabile pe teren;

- localitatea Orșova este schițată în modul cel mai succint posibil. Dar nu numai localitatea Orșova este astfel reprezentată, ci și rețeaua de drumuri, întinderea efectivă a așezărilor Jupalnic și Orșova, podurile și vadurile de trecere ale râurilor și pârâurilor nefiind figurate.

A doua hartă (Fig.2) reprezintă un detaliu focalizat pe zona Jupalnicului preluat de pe pagina 201 a ansamblului de hărți ale Primei Ridicări Josefine (Josephinische Landesaufnahme) a Banatului 1769-1772 (teritoriul graniței militare bănățene, între anii 1780 – 1784). Informații de bază privind ridicările topografice austriece ale zonei se găsesc la adresa:

<http://www.banaterra.eu/romana/ridicari-topografice-militare-habsburgice> și la adresa:
<http://www.archivportal.hu/>

Aceast detaliu de hartă realizată inaintea celei precedente este mult mai rezolut, mai precis ca reprezentare topografică și mult mai bogat în repere detaliate. Explicația trebuie găsită în scopurile pentru care au fost realizate cele doua hărți.

Astfel, pe hartă, Cerna vine în dreptul Jupalnicului pe la poalele dealurilor, împărțind lunca în patru sectoare:

-sectorul din nord, pe partea dreaptă a Cernei, vizavi de satul Tufări, între vadul Tătărescu și vărsarea pârâului Iznic, unde Jupalnicul avea majoritatea terenului, dominat de lunca cu arini, o mică parte aparținând de Tufări și de Coramnic;

Fig.2. Detaliu Hartă-Prima Ridicare Josefină

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8f/Banat_Josephinische_Landaufnahme_pg201.jpg

-sectorul central, la răsărit de Jupalnic, peste Cerna, până la poalele dealurilor Ozoina și Alion, aparținând Jupalnicului (partea vestică, cca două treimi) și Tufărilor (partea estică);

-sectorul sud-vestic, cuprins între Cerna și poalele Dealului Moșului, de la ieșirea din Jupalnic și până la intrarea în Orșova. Acest sector a aparținut în exclusivitate Jupalnicului. Lazaretul (Contumaz), locul de carantină pentru călători (animale și mărfurile lor), veniți cu vapoarele ori pe drumuri, înainte de a intra/părăsi teritoriile sub administrație austriacă, otomată ori a Țării Românești este figurat într-un cadru închis.

-cu bandă închisă la culoare este figurată granița stabilită între austrieci și turci după războiul de la 1737-1739, inițial până la malul stâng al Cernei și ulterior trecând pe după Orșova, graniță valabilă la data întocmirii hărții.

Acest teritoriu era brăzdat de drumuri, cel de pe lângă deal devenind drum principal între Orșova și Jupalnic;

-sectorul sud-estic, cuprins între Cerna, poalele Dealului Alion și Dunăre, partea dinspre Dunăre fiind deseori inundată. Acest sector a aparținut în exclusivitate Jupalnicului, pe teritoriul său dezvoltându-se prin extindere spre sfarsitul secolului XIX Orșova (rețea de cale ferată, port mărfuri, rafinărie de uleiuri ș.a). De asemenea, în colțul său estic de sub Alion a fost amplasat monumentul Coroanei.

Între timp, ofițerii ingineri topografi ai Regimentului de graniță au elaborat planuri cadastrale pentru localitățile principale (de exemplu, în 1816, primul plan cadastral pentru Orșova). Într-unul din planurile cadastrale refăcute în 1837 pentru interfața Orșova-Jupalnic situația este prezentată ca în detaliul din Fig. 3.

Fig.3. Detaliu plan cadastral Orșova-Jupalnic

<http://mol.arcanum.hu/terkep/opt/a101205htm?v=pdf&q=WORD%3D%28Orsova%29&s=DAT&m=0&a=rec>

După cca. 100 de ani, cursul Cernei și-a schimbat întrucâtva profilul, pe un traseu mai direct către Dunăre, așa cum se vede în Fig.4.

Tot pe aceasta hartă se mai observa următoarele:

- toate casele localității sunt acum amplasate fie într-o suprafață trunchipiramidală, cu baza mare la șoseaua modernizată care făcea legătura Orșovei cu Timișoara, la dreapta pârlului Țurlui, fie pe șosea, la nord de pârlul Țurlui. Baza mică a trunchipiramidei era reprezentată de drumul venit de pe valea Țurluiului și cotit la dreapta pe sub Dealul Moșului (dealul Bisericii, culmea imediat vecină). Cele două baze erau legate prin două drumuri aproape paralele, cel mai sudic coborând la șosea în dreptul bisericii Jupalnicului. Astfel, fostele case de pe Țurlui au fost mutate într-o nouă vatră a satului, mult mai concentrată și organizată;

-concentrarea și organizarea/sistematizarea localității este cu siguranță urmare a prezenței în zonă a Regimentului de graniță nr.13 romano-ilir, care cu ocazia cartografiilor au propus și

planuri de dezvoltare (urbană) a localităților din zonă, dar și a lucrărilor de modernizare a rețelei de drumuri ce legau Caransebeșul cu Țara Românească, respectiv Orșova cu Moldova Veche, pe malul stâng al Dunării;

-de pe hartă a dispărut Lazaretul, teritoriul acestuia fiind destinat Cimitirului Jupalnicului și mai apoi și Stadionului Comunal;

-Pârâul Iznic, vine acum pe sub deal, pe vechiul curs al Cernei, se varsă în Pârâul Țurlui, care continua și el pe vechiul curs al Cernei, până la confluența cu aceasta; lucrările de îndiguire

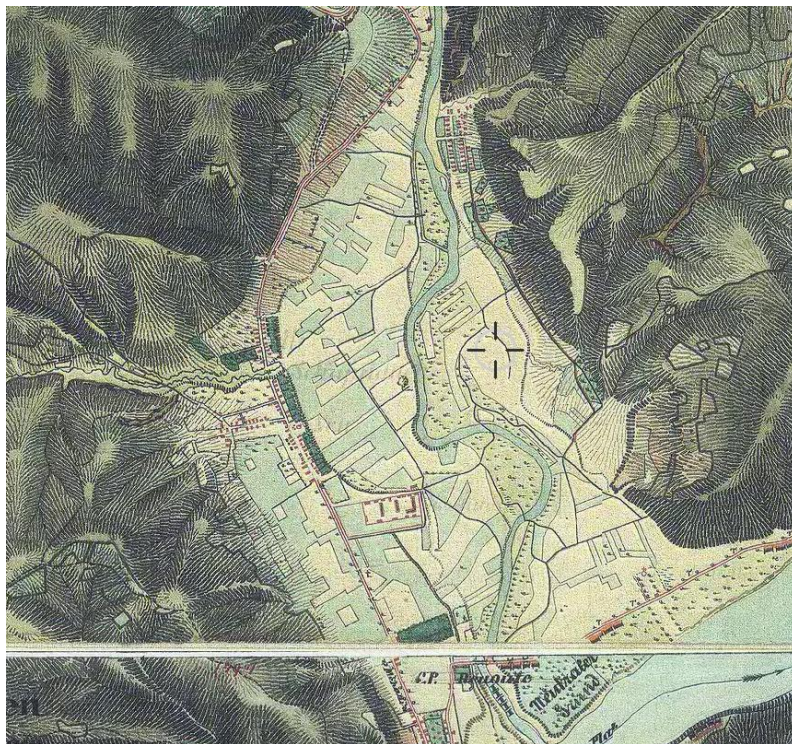

Fig.4. Detaliu hartă a doua ridicare (1836-1852, Franziszeische Landesaufnahme)

http://archivportal.arcanum.hu/maps/html/katfelm2b_google.html

sunt acum prezente pe vechiul mal drept al Cernei, plecând de la nord de Iznic, ocolind cimitirul și coborând spre podul Cernei și după acesta spre Orșova. Un canal pleacă pe dreapta din Cerna în dreptul satului Tufări, canal pe care este amplasată o moară (aceasta va fi figurată pe hărțile mai noi);

-o rețea de drumuri și ulițe traversează lunca Cernei și „gravează” și dealurile, Cerna fiind traversată de cel puțin trei ori prin vad și odată pe podul șoselei principale spre Vârciorova.

O hartă topografică de pe la 1900 (v.Fig.5.), care reproduce probabil un careu al celei de-a treia ridicări (1868-1880, Franzisco- Josephinische Landesaufnahme), prezintă dezvoltarea localității după cca. 60 de ani de la situația descrisă mai sus.

Pe această hartă se observă următoarele elemente:

-localitatea își pastrează schema sistematizată de dezvoltare, continuând cu construirea de case atât spre Orșova (v.Troița-marcată cu cruce, punctul de despărțire dintre localități), cât și spre pârâul Iznic, depășindu-l deja; în partea dinspre pârâul Iznic apar trei ulițe perpendiculare pe soseaua națională, pe lângă ulița centrală fiind construite case, iar în partea vestică centrală se produc mai multe ramificații de străzi, pe sub deal;

-cursul Cernei prin luncă este destul de bine amenajat și controlat, încă un val de indiguire flanchează Cerna pe dreapta, începând din dreptul satului Tufări și până la pod (pe lângă Uzina electrică), alte fragmente de diguri, unele dublate ori realizate și pe alte aliniamente, pe stanga

Cernei, protejează Rafinăria de Petrol, terenul din vestul și sudul gării; lunca este brazdată de mai puține ulițe, una dintre acestea ducând la Moara asezată pe malul drept al Cernei, în fața satului Tufări (moara lui Băcilă). Și satul Tufări are acum doar o legătură la șoseaua națională, pe lângă Rafinărie și Drumul Gării (strada gării de mai târziu!);

-în triunghiul format de calea ferată, șoseaua națională și drumul gării se află poziționată Capela Coroanei, construită în 1856 de Franz Joseph, pentru a marca locul de unde s-a recuperat Coroana maghiară în anul 1853, după ce fusese ascunsă acolo de Ludovic Kossuth în 1849 (un document maghiar vorbește de un participant la această acțiune Ion Moroșină- v. <http://mek.niif.hu/04700/04739/html/gorgey2039/ftn0419.html>), înainte de a se refugia în imperiul otoman, care i-a acordat azil politic și i-a înlesnit drumul de mai târziu spre America;

Fig.5. Detaliu Hartă (cca 1900) realizată după a treia ridicare (1868-1880, Franzisco-Josephinische Landesaufnahme)

-rețeaua de cale ferată cuprinde atât traseul principal, cât și linia venită dinspre gară spre Portul de mărfuri (unde linia se bifurca) și Pompa cu care se vehiculau produsele petroliere ce urmau să fie transportate pe calea ferată, șosea și cu vapoarele; de asemenea, o linie ferată cu ecartament redus venea direct de la Rafinărie în Portul de mărfuri „Coroana”.

Toată zona dintre Cerna și dealurile Ozoina și Alion aparținea deja de Orșova (Orșova Nouă, cum i se zicea uneori, fără a se confunda cu New Orschowa, denumire data o perioadă Insulei Ada Kaleh), ca urmare a legării de numele acestei localități a tuturor lucrărilor de infrastructuri (începute prin modernizarea șoselei Caransebeș-Orșova-Vodița în 1832, prin finalizarea căii ferate Caransebeș-Orșova-Vârciorova în 1878, prin construcția Portului de mărfuri Coroana, dezvoltarea Portului de călători și a Șantierului de reparații navale Orșova etc), de amplasamente industriale și comerciale, a dezvoltării cartierului de la gară, care s-au făcut în cea mai mare măsură pe terenurile Jupalnicului și Tufărilor (v. și *Zonele industriale si comerciale ale vechii Orșove după 1850*, la adresa <http://conexiuni.net>)

În fine, o hartă cu puțin anterioră inundării este cea din Fig.6.

Această hartă prezintă câteva modificari față de precedenta, constând în reprezentarea:

- dezvoltării semnificative a zonei dintre Țurlui și Iznic (actualmente cartierul Evantai al Orșovei), inclusiv legătura acesteia cu drumul de pe valea Iznicului, creșterea numărului de case dincolo de pârâul Iznic și de lângă Stadionul și Cimitirul Jupalnicului, chiar și pe strada de pe lângă Cerna, împărțită de Jupalnic cu Orsova, ca și șoseaua națională, probabil de către pârâul Stariște. Pe Țurlui în sus, după ce "coboraseră" o vreme la vale cu ocazia sistematizării, acum reapar gospodării, se construiesc noi amplasamente. Având în vedere că între 1900 și 1966 numărul de locuitori al localității rămâne aproape constant, cu o semnificativă descreștere doar imediat după primul război, explicația acestei extinderi trebuie pusă pe seama schimbării numărului de locuitori dintr-o gospodarie și a măririi suprafețelor noilor locuințe;

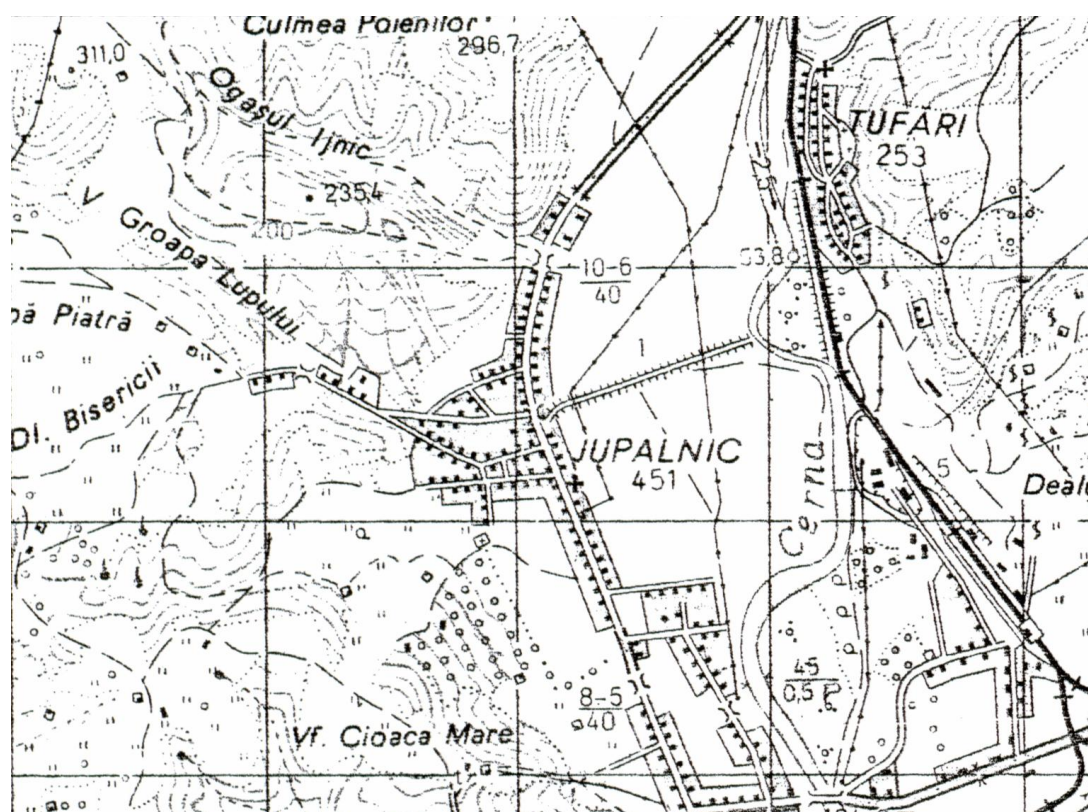

Fig. 4. Detaliu Harta topografica din 1966

- pârâul Țurlui este obligat să curgă direct către Cerna printr-un canal special amenajat, iar cea mai mare parte a luncii Cernei este acum direct accesibilă, fără traversarea Cernei.
- Cartierul Gării, fără a fi mai bine conturat decât cel de pe harta precedentă, era în realitate mult mai dezvoltat, apăruse o întreagă rețea de străzi și de ulițe, case nou construite, crescuse și micul „Mexico”, adică gruparea de case de dincolo de calea ferată, sub Alion, oarecum tendențios astfel denumită, se modificase structura de cale ferată a portului de mărfuri și în locul Rafinării funcționa Intreprinderea Minieră Orșova (IMO). Ba se construiseră pe malul Dunării, aproape de podul peste Cerna, un stadion al orașului Orșova.

2.Cuvinte cheie:

Jupalnic, Jupalnicul Mare, Jupalnicul Vechi, Jupalnicul Nou, Orșova, Tufări, Coramnic, Cerna, Țurlui, Iznic

-continuare în Partea a II-a